

УДК 336.717.3

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-23

Черкашина К. Ф., кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ORCID: 0000-0001-8651-3883

e-mail: k.cherkashyna@knute.edu.ua

Бузник М. В., студентка, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

ORCID: 0000-0003-0721-459X

e-mail: M_Buznyk_FFBS_18_4_B_d@knute.edu.ua

Тенденції розвитку депозитного ринку в Україні в сучасних умовах пандемії та пропозиції щодо його покращення

Анотація. У статті досліджено тенденції депозитної політики банківських установ в Україні за останні п'ять років. Охарактеризовано особливості функціонування депозитного ринку України за 2015–2020 роки. На основі проведеного аналізу стану депозитних ресурсів банківських установ встановлено, що прослідковується позитивна тенденція до збільшення суми залучених вкладів фізичних осіб. Дослідження показали, що пандемія не вплинула значною мірою на їхні обсяги. Ситуацію на ринку депозитних послуг можна пояснити двома основними причинами: мотивом перестороги, а також введенням локдаунів, що сприяли зниженню купівелі товарів та послуг. На сучасному етапі розвитку по наданню депозитних послуг фізичним особам спостерігається зростання абсолютних величин, у той час, як питома вага депозитів у загальному обсязі банківських зобов'язань залишається приблизно на одному рівні. Така ситуація обумовлена психологічним моментом, адже населення остерігається витратити всі кошти, віддає перевагу їх зберіганню, оскільки не впевнене у завтрашньому дні. До того ж введення урядом карантинних обмежень, також вплинули на купівельну спроможність.

Висвітлено динаміку зміни ставок за депозитними вкладами. Слід зазначити, що за останні 5 років відсоткові ставки в національній валюті (як довгострокові, так і короткострокові) зменшилися більш ніж удвічі, тоді як в іноземній – в 7 разів за довгостроковими та в 4 – за короткостроковими. Слід зазначити й те, що процентна політика значною мірою визначає рівень ліквідності, доходності та ризику банківської установи. Доречним доробком може бути можливість підвищення відсоткової ставки для певних клієнтів із метою заохочення вкладів. Для цього кожному клієнту – фізичній особі можна запропонувати заповнити спеціально розроблену анкету (скорингова система), яка могла б підвищити відсоткову ставку. Практичне значення отриманих результатів полягає у пошуку кращих напрямів та пропозицій щодо розвитку вітчизняного депозитного ринку України.

Ключові слова: депозитна політика; відсоткова ставка; ресурсна база банку; попит; вклади фізичних осіб.

Cherkashyna Kateryna, PhD (Economics), Associate Professor of Banking, Kyiv National University of Trade and Economics, Kiev, Ukraine

Buznyk Maria, student, Kyiv National University of Trade and Economics, Kiev, Ukraine

The impact of COVID 19 on Deposit Policy in Ukraine and Proposals for its Improvement

Abstract. Introduction. The trend of deposit policy of banks in Ukraine during the past five years is examined in the article. Deposit is the most important resource of banks. It is source for loans, investment and other activities.

Purpose. The task was to investigate the extent to which the overall dynamics of bank deposits in Ukraine was affected by the Covid-19 in comparison with non-crisis years.

Results. The situation in the deposit services market can be explained by two main reasons: the motive of caution, as well as the introduction of lockdowns, which helped to reduce the purchase of goods and services. The main goal of the banking and financial system is to strengthen the resource base of commercial banks. At the current stage of development in the provision of deposit services to individuals, there is an increase in absolute values, while the share of deposits in total bank liabilities remains at about the same level. The study of processes for the provision of deposit services in Ukraine shows its uneven development. This situation is explained as a psychological moment, the population is wary of spending all the money, prefers to keep them, because they are not sure about the future. Another reason is the introduction of quarantine restrictions that affect purchasing power. The result we got shows that the Covid-19 did not significantly affect to the amount of individual funds. However, it should be noted that the growth rate is not significant. It should be noted that over the past 5 years, interest rates in the national currency (both long-term and short-term) have more than halved, while in foreign currency — 7 times for long-term and 4 — for short-term. The interest rate policy largely determines the level of liquidity, profitability and risk of the bank.

Conclusions. Banks need to increase the interest rates on the rest stable amount of demand deposits, so that attract depositors to put their money for a longer time. One method of encouraging customers is a differentiated interest rate, which can

¹Стаття надійшла до редакції: 25.07.2021

Received: 25 July 2021

be influenced by various factors. To do this, each client can be asked to fill out a specially designed questionnaire (scoring system), which could increase the interest rate.

Keywords: deposit policy; interest rate; bank resource base; demand; deposits of individuals.

JEL Classification: G21.

Постановка проблеми. Місією діяльності банківської системи країни є забезпечення економіки країни грошовими коштами. Для виконання такої важливої функції, у більшості країн існує центральний банк, як перша ланка банківської системи, а також банківські установи другого рівня, які ще можна назвати комерційними. Основними функціями центрального банку здебільшого є емісія готівкових грошей, регулювання грошового обігу в країні, підтримка стабільності національної грошової одиниці та ін. Друга ланка банківської системи здійснює здебільшого перерозподільну функцію, залучаючи кошти від населення та суб'єктів господарювання з метою подальшої видачі їх у вигляді кредитів. Отже, для того, щоб задовольняти попит на грошові кошти, банківські установи повинні мати достатньо ресурсів. Основним джерелом ресурсної бази банківської установи виступають саме залучені кошти, визначаючи специфіку діяльності комерційного банку як підприємства, що оперує чужими грошима. Адаже без коштів населення та суб'єктів господарювання банківській установі буде вкрай важко виконувати свої основні функції.

Ситуація у фінансовому секторі залишається досить складною внаслідок послідовних фінансових криз, і як наслідок може спостерігатися збільшення витрат держав, зниження темпів зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), збільшення ступеня безробіття та інших негативних факторів. Уряд більшості держав з одного боку – намагається підтримувати банківський сектор, сприяти виконанню ним основних функцій щодо забезпечення економіки грошима, а з іншого – вживає не популярні заходи, наприклад, такі як податок на депозит. Основною метою даного заходу є поповнення дохідної частини Державного бюджету. Отже, досить актуальним є розгляд та аналіз депозитної політики в комерційних банках України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням щодо ефективності депозитної політики присвячені праці таких вчених як: М. Д. Алексеєнка, О. В. Дзюблюк, В. В. Корнеєва, В. М. Ляховецької [1], М. В. Горун [2], С. М. Еш [3], С. В. Науменкової, В. І. Міщенко, С. В. Міщенко [4] та ін. При цьому, слід зазначити, що більшість авторів приділяють увагу аналізу депозитної політики з точки зору її ефективності для банківських установ, а також безпеки для вкладників. При цьому, аспектам депозитної політики, що зазнала змін внаслідок пандемії присвячено мало уваги. Вкрай необхідним є

розробка пропозицій щодо вдосконалення депозитних послуг на сучасному етапі.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є висвітлення основних тенденцій розвитку депозитного ринку України та наукове обґрунтування необхідності удосконалення депозитних послуг враховуючи сучасні реалії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Роль банківського сектора в суспільстві та економіці країни важко переоцінити. Завдяки банківській системі, фінансовий капітал може перейти з процесу накопичення у процес використання, тим самим забезпечуючи колообіг грошових коштів, підтримуючи механізм розподілу та перерозподілу капіталу між окремими галузями економіки та піклуючись про доходи населення. Провідним завданням банківської системи кожної держави є сприяння економічного приросту шляхом забезпечення достатнім обсягом фінансових ресурсів, адже саме банківський сектор здатний акумулювати тимчасово вільні грошові кошти фізичних осіб із їх подальшим використанням для фінансування різних галузей економіки.

Найбільшою складовою депозитних коштів є вклади фізичних осіб, а пов'язані з ними операції відіграють одну з провідних ролей у функціонуванні як і самих банківських установ, так і фізичних осіб. Зі сторони банківської системи вони є основним джерелом поповнення ресурсної бази, що дозволяє їм підтримувати свій рівень ліквідності на достатньому рівні; зі сторони фізичних осіб – це гарний варіант по збереженню вартості заощаджень, що є хорошим джерелом накопичення. З огляду на це, зазначимо, що сфера надання депозитних послуг фізичним особам потребує детального аналізу з точки зору забезпечення стабільності та зменшення витрат на формуванні ресурсної бази фінансових установ, покращуючи в кінцевому результаті економічний розвиток банківського сектору.

Аналіз депозитних операцій банківських установ проводиться з метою визначення раціональності формування ресурсної бази фінансової установи та напрями покращення їхньої організації за двома критеріями: зменшення середньої вартості ресурсів та підвищення стабільності й надійності фінансової установи в цілому. Своєю ресурсну базу комерційні банки можуть використати для розвитку інвестиційної діяльності, рентабельності, розробки нових депозитних продуктів, фінансової стійкості та для здійснення активних операцій, що мають найбільшу норму доходу для цього сектору економіки (рис. 1).

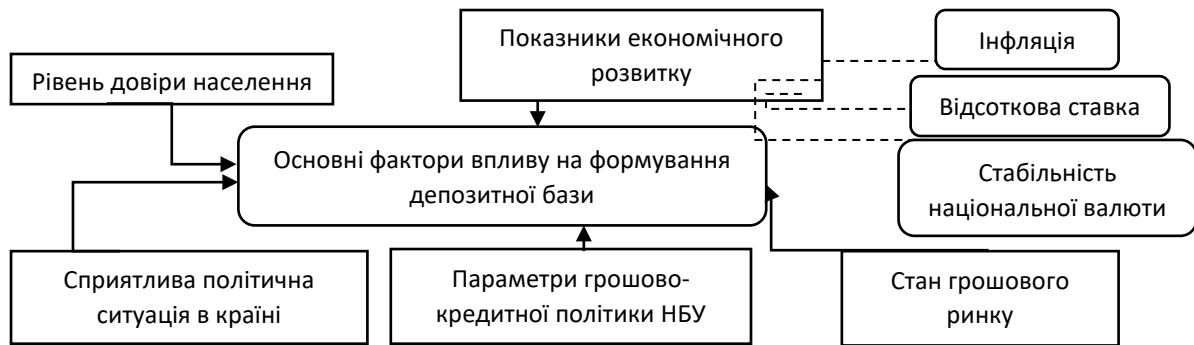

Рисунок 1 – Основні фактори впливу на формування депозитної бази

Джерело: розроблено авторами на основі матеріалів [2]

Оптимізуючи процес формування ресурсної бази, банківські установи зможуть зміцнити стійкість усієї кредитно-депозитної системи країни, підвищити свій рівень довіри з боку інвесторів, вкладників і кредиторів, а також збільшити її роль у стимулюванні збалансованого розвитку усіх галузей і секторів господарства та інтенсивного зростання економіки України загалом [3, с. 133].

Проаналізувавши динаміку наданих депозитів фізичним особам, слід відзначити, що такий процес є нестійким, адже ринок депозитів перебуває у стані стабілізації, після негативних наслідків фінансової кризи, розвитку процесів у світовій економіці та ситуації з пандемією (табл. 1).

Таблиця 1 **Обсяги, динаміка та структура депозитів банківських установ України**

Показники	01.01. 2016 р.	01.01. 2017 р.	01.01. 2018 р.	01.01. 2019 р.	01.01. 2020 р.	01.01. 2021 р.
Кількість діючих банківських установ, од.	117	96	82	77	75	73
Депозити фізичних осіб (млн грн)	402137	437152	478100	508457	552115	682029
Відношення залучених депозитів фізичних осіб до наданих кредитів фізичним особам (млн грн)	2,29	2,78	2,80	2,58	2,67	3,42
Відношення депозитів, залучених комерційними банками до ВВП (%)	16,87	14,66	13,43	12,79	13,16	15,14
Зобов'язання банківських установ (млн грн)	1150672	1132515	1172723	1204743	1293377	1612174
Частка депозитів фізичних осіб у сумі зобов'язань (%)	34,95	38,60	40,77	42,20	42,69	42,30

Джерело: складено та розраховано за даними [5]

За даними таблиці можна зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку по наданню депозитних послуг фізичним особам спостерігається зростання абсолютних величин, у той час, як питома вага депозитів у загальному обсязі банківських зобов'язань залишається приблизно на одному рівні. Дослідження процесів по наданню депозитних послуг в Україні свідчить про його нерівномірний розвиток. Так, станом на 01.01.2021 р. загальна сума вкладів, залучених комерційними банками, становила 682029 млн грн, що в 1,7 рази більше, ніж у 2016 році. Депозити, надані фізичним особам на початок цього року склали 42,3% від загальної кількості зобов'язань комерційних банків, тоді як станом на 01.01.2016 р.

їх обсяг складав 402137 млн грн, а питома вага – 34,9 відсотка. Зазначимо, що станом на

01.01.2021 р. державою було зареєстровано 73 банківські установи, і з кожним роком даний показник знижується. Не зважаючи на це, обсяг коштів фізичних осіб у банківській системі України весь час зростає (так, у період з 2020 р. на 2021 р. обсяг залучених комерційними банками коштів збільшився на 129 914 млн грн, тобто на 23,53 відсотка). Така ситуація обумовлена як психологічним моментом, населення остерігається витратити всі кошти, віддає перевагу їх зберіганню, оскільки не впевнене у завтрашньому дні. Іншою причиною можна виділити введення карантинних обмежень, що впливають на купівельну спроможність.

Кошти населення являють собою величезне джерело інвестиційних ресурсів; включивши їх в реальний обіг фізичні та юридичні особи, фінансові установи та держава отримують для себе певну

вигоду. Підвищення довіри до банківських установ й до нині залишається актуальним питанням державного управління, а зволікання з його розв'язком сповільнює темп розвитку економіки всієї країни. Адже в результаті, за відсутності довіри до банківських установ, населення буде зберігати свої тимчасово вільні заощадження в готівковій формі (не враховуючи при цьому рівень інфляції) або спрямовуватиме кошти в розвиток тіньової економіки, яка обумовлює зменшення можливостей формування

внутрішніх інвестиційних ресурсів і стримує економічне зростання держави. На сьогодні лідируючі позиції по надійності серед фізичних осіб склали: АТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк» та АБ «Укргазбанк» [6]. Ці банківські установи є державними, тому довіра з боку населення до них є більшою, незважаючи на нижчі відсоткові ставки. Мотив перестороги набуває особливої актуальності в кризовий період, обумовлений пандемією Covid-19.

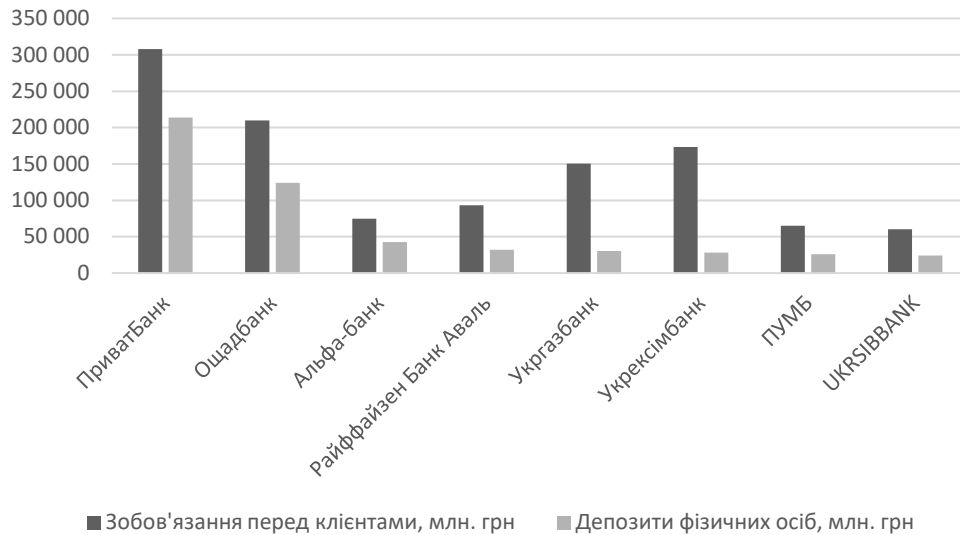

Рисунок 2 – Частка банківських депозитів, залучених від фізичних осіб на кінець 2020 року

Джерело: складено авторами на основі звітів НБУ [5]

Найбільшу частку депозитів фізичних осіб у розмірі 213750 млн грн має АТ КБ «ПриватБанк», що становить 69,45% від усіх зобов'язань; друге місце посів АТ «Ощадбанк» з обсягом депозитів у 124059 млн грн (59,19%); а завершив трійку лідерів АТ «Альфа-банк», частка депозитів фізичних осіб якого склала 42717 млн грн (57,18% зобов'язань комерційного банку) (рис. 2). Зауважимо, що високий рівень залежності комерційних банків від позик, отриманих в інших банківських установах, знижує їхню прибутковість, адже депозити клієнтів дешевші за банківські кредити. До того ж збільшення частки

депозитів фізичних осіб у загальному обсязі зобов'язань комерційного банку як по окремій банківській установі, так і по банківській системі в цілому є свідченням довіри населення до банківської системи країни.

Аналізуючи дані таблиці, відзначимо, що за останні 5 років в Україні спостерігається збільшення обсягу депозитів резидентів, залучених депозитними корпораціями (крім Національного банку України) як в загальному обсязі, так і в розрізі інших секторів економіки (у нашому випадку – домашніх господарств) (табл. 2).

Таблиця 2 Динаміка депозитів, залучених депозитними корпораціями (крім Національного банку України)

Період, роки	Залишки коштів на кінець періоду, млн грн	Темпи росту по відношенню до попереднього періоду, %	У тому числі домашні господарства	
			Залишки коштів на кінець періоду, млн грн	Темпи росту по відношенню до попереднього періоду, %
2015	716 728	-	410 895	-
2016	793 475	111	444 676	108
2017	898 844	113	495 313	111
2018	932 967	104	530 250	107
2019	1 071 666	115	576 126	109
2020	1 348 130	126	730 317	127

Джерело: складено авторами за даними [5]

При цьому, слід звернути увагу й на те, що у 2020 р., не зважаючи на різке зниження відсоткової ставки по депозитах, залишки коштів на кінець періоду збільшилися на 276 464 млн грн (тобто на 26%), у той час, як депозити фізичних осіб зросли на 154 192 млн грн і склали 27 відсотків. Отже, пандемія не вплинула негативно на тенденції депозитної політики в комерційних банках України. Більш критичним для залучених ресурсів був 2018 рік.

На даному етапі розвитку в Україні, якщо розглядати термін вкладу депозитів, більш популярні – короткострокові, але різке падіння відсоткових ставок змусило українців звернути увагу на багаторічні вклади, прибутковість яких може бути вище. Звичайно, банківські установи, виходячи зі своїх можливостей, можуть пропонувати депозити строком

до 10 років, однак їхня відсоткова ставка не сильно відрізнятиметься від процентної ставки за внесками протягом одного року. До того ж населення ще психологічно не готове до таких довгострокових внесків та й банківські установи не хочуть обіцяти клієнтам високу прибутковість, сподіваючись на ще більше падіння депозитних ставок.

Процентна політика є одним із показників надійності та стійкості ресурсної бази комерційного банку [7]. Вона має відповідати двом граничним вимогам: процентна ставка за депозитами повинна бути достатньо привабливою для потенційних вкладників, при цьому суттєво не перевищуючи нижню межу процентної маржі між активними та пасивними операціями комерційного банку.

Рисунок 3 – Динаміка зміни відсоткової ставки для фізичних осіб в національній валюті, %

Джерело: складено авторами на основі звітів НБУ [5]

Аналізуючи даний рисунок можна стверджувати, що пандемія вплинула на відсоткові ставки у національній валюті, які стали майже вдвічі меншими.

Що стосується відсоткових ставок закладами в іноземній валюті, то тенденція є аналогічною (рис. 4)

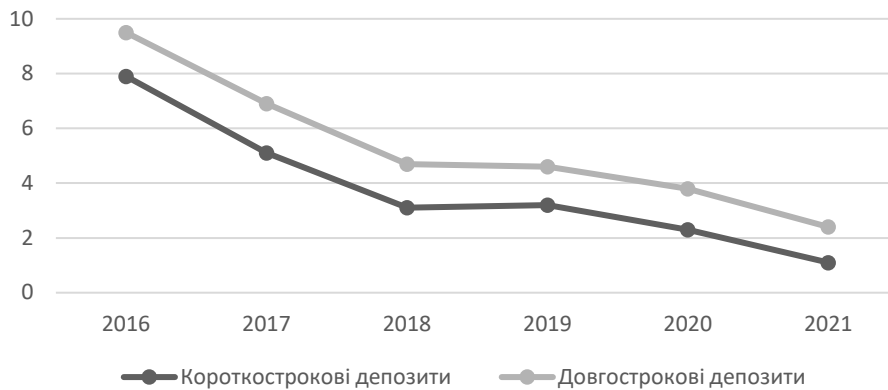

Рисунок 4 – Динаміка зміни відсоткової ставки для фізичних осіб в іноземній валюті, %

Джерело: складено авторами на основі звітів НБУ [5]

На основі аналізу даних, наведених на рисунках 3 та 4 можна відмітити, що за останні 5 років відсоткові ставки в національній валюті (як довгострокові, так і короткострокові) зменшилися більш ніж вдвічі (з 20,1% до 8,9 за короткострокові та з 22,5% до 9,8 за довгостроковими та в 4 – за короткостроковими (з 7,9% до 1,1% та 9,5% до 2,4% відповідно). Не зважаючи на це, відсоткова ставка з кожним днем продовжує знижуватися, а вклади фізичних осіб – зростають (за 2020 р. їхня сума збільшилася на 129 914 млн грн). Слід пам'ятати й про те, що процентна політика значною мірою визначає рівень ліквідності, дохідності та ризику комерційного банку.

Так, аналіз банківського сектору та стратегій формування депозитних портфелів, виявив деякі проблеми в регулюванні депозитної політики:

- неактивне впровадження банківськими установами методів цінової та нецінової маркетингової політики, що зменшує ймовірність просування більш широкого спектра високоякісних послуг для вкладників;
- підробка чи обман у банківському секторі з боку шахраїв та поширення кіберризиків [8];
- обмежені страхові гарантії для більшої частини депозитів;
- недостатня довіра населення до національної валюти;
- наявність проблемних активів;
- затримка платежів клієнтам чи не повернення основної суми вкладу.

Існують певні способи та заходи щодо розв'язання вищезазначених проблем. Наприклад, для того, щоб населення інвестувало тимчасово вільні кошти в банківську сферу, комерційні банки повинні створювати нові інноваційні продукти, вдосконалювати технологічні процеси у сфері обслуговування споживачів та системи управління, впроваджуючи спеціальні умови для різних груп

клієнтів: здобувачів вищої освіти, пенсіонерів, VIP-клієнтів, громадян, які виїжджають за кордон. Фінансові установи повинні розробити ефективну клієнтську політику, яка включає розробку цікавих ідей та проєктів для покращення відносин із вкладниками. Не слід забувати про те, що розробляючи нові продукти, комерційним банкам необхідно орієнтуватися на потреби вкладників, шляхом опитування, маркетингових досліджень та вивчення кон'юнктури депозитного ринку [9].

Рівень конкуренції між фінансовими установами посилив розвиток депозитного ринку. У період глобалізації, банківським установам особливу увагу слід звернути на нововведення та цікаві пропозиції для залучення клієнтів та їхніх коштів. Але досвід комерційних банків показує, що установа ставить перед собою завдання не обслужити договір, укладений з клієнтом, а отримати прибуток для розв'язання проблем, пов'язаних із ліквідністю [10]. На ринку депозитних послуг між фінансовими установами та їхніми продуктами, що пропонуються споживачам, існує велика конкуренція. У такий спосіб, кожний комерційний банк намагається запропонувати клієнту більший та якісніший спектр послуг, ніж є у конкурентів, щоб залучити їхні кошти на банківський рахунок, замість того, щоб тримати готівку в гаманцях чи в шухлядах. Фінансовим установам слід пам'ятати про те, що креативні підходи до обслуговування, новітні технології для самообслуговування та творчий погляд на продукти, які вони пропонують, підвищують їхню конкурентоспроможність, тим самим збільшивши свою ресурсну базу. Більшу довіру мають ті комерційні банки, які надають вірогідну інформацію про розмір своїх портфелів, стан активів, публікують дані про результати обговорення на загальних зборах акціонерів та беруть участь у конференціях [11].

Доречним доробком може бути можливість підвищення відсоткової ставки для певних клієнтів з

метою заохочення вкладів. Для цього кожному клієнту - фізичній особі можна запропонувати заповнити спеціально розроблену анкету, яка могла б підвищити відсоткову ставку (табл. 3).

Перелік питань в анкеті можна розширювати залежно від мети діяльності комерційного банку.

Таблиця 3 Зразок скорингової анкети

№	Умова	Відповідь		Збільшення відсоткової ставки на:
		Так	Ні	
1	Чи є Ви клієнтом нашого комерційного банку?			0,5
2.	Наявність відкритого кредиту в нашому комерційному банку			0,6
3.	Ви не вперше відкриваєте депозитний рахунок в нашій банківській установі?			0,4
4.	Наявність зарплатного проєкту.			0,5
5.	Чи займаєтеся Ви благодійністю? *(за умови наявності відповідних документів)			0,4
Загальна сума				

Джерело: розробка авторів

Важливою частиною процесу модернізації у сфері депозитних відносин є впровадження інноваційних змін у даній сфері. Оскільки обсяг кредитних ресурсів відіграє вирішальну роль у діяльності сучасних фінансових установ, їм слід враховувати принцип новизни в процесі формування депозитної стратегії, грамотної побудови маркетингової системи, розробки та впровадження ефективної товарної, збутової та комунікаційної політики, що в майбутньому послугують надійним джерелом конкурентоспроможності.

Якість та обсяг депозитних послуг потрібно вдосконалювати відповідно до розробки нових іноземних методів та технологій, які значно спрощують та скорочують процес обслуговування споживачів, а розширення асортименту депозитних продуктів дозволяє обрати той вид вкладу, який найбільше відповідає потребам та бажанням вкладників. Оскільки депозитний ринок знаходиться в постійному русі, фінансовим установам необхідно аналізувати економічні явища, процеси та фактори, що впливають на можливість залучення максимального обсягу тимчасово вільних грошових коштів фізичних осіб [12].

Хотілося б відзначити, що основним напрямом інноваційної діяльності банківських установ на внутрішньому та зовнішньому ринках є впровадження власних ідей, а не ексклюзивне впровадження послуг, що пропонуються у світі. Оскільки процес глобалізації є не оборотним, вітчизняним установам доведеться конкурувати за клієнта з іноземними фінансово-

кредитними установами. Тому розвиток унікальних депозитних послуг та продуктів стає все більш важливим чинником.

Висновки. Пандемія не вплинула значною мірою на обсяги залучених коштів фізичних осіб. Проте, слід зазначити, що темпи зростання не є значними. Кількість залучених депозитів за останні 5 років в Україні стабільно зростають, попри зменшення кількості банківських установ (винятком є 2018 рік). Депозити фізичних осіб відіграють важливу роль у формуванні ресурсної бази банківського сектору. Протягом 2016-2021 рр. спостерігається тенденція до зниження відсоткових ставок майже у два рази, але деяким банківським установам, особливо державним, вдається збільшувати свою ресурсну базу. На даному етапі розвитку інноваційні продукти у сфері депозитних послуг є невіддільною частиною ліквідності та кроком до подальшого розвитку всієї економіки країни. Спосіб роботи депозитних рахунків у комерційному банку повинен відповідати потребам максимального спрощення процедури проведення депозитних операцій. Для забезпечення стабільності фінансової установи та вибору оптимальної стратегії розвитку комерційні банки мають розробити свою власну та унікальну депозитну політику, що характеризується комплексом заходів щодо створення портфеля депозитних послуг, різних інноваційних форм, методів та способів здійснення таких заходів, забезпечуючи при цьому стійкість та надійність ресурсної бази.

Література:

1. Дзюблюк О. В., Алексеєнко М. Д., Корнеєв В. В. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності : монографія . Тернопіль. 2017. 298 с.
2. Горун М. В. Аналізування внутрішніх факторів впливу на маркетингове забезпечення формування депозитних ресурсів банків. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2015. № 2. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3823> (дата звернення : 12.06.2021 р.).
3. Еш С. М., Ляховецька В. М. Депозитна політика банків та інструменти її реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 17. С. 133-138.
4. Науменкова С. В., Міщенко В. І., Міщенко С. В. Макроекономічні аспекти оцінювання достатності капіталу банків в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. № 2. С. 4-16.
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua> (дата звернення : 21.06.2021 р.).
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL : <https://minfin.com.ua> (дата звернення : 22.06.2021 р.).
7. Бідюк О. О. Депозитна політика банків в період трансформації банківської системи України. *Економічний вісник*. 2017. № 1. С. 29-37.
8. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій : Закон України від 04.09.2020. № 516. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03#Text> (дата звернення : 12.06.2021 р.).
9. Бартош О. М. Депозитна політика як складова системи управління діяльністю банку. *Фінансовий простір*. 2014. № 4(16). С. 19–24.
10. Бойко Д. І., Териця Д. О. Дослідження сутності ресурсного потенціалу банку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. №50. С. 319–322.
11. Вимоги до реклами банків та калькулятори на вебсайтах – з вересня запрацюють нові правила захисту прав споживачів фінансових послуг (за даними Національного банку України). Офіційний сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/vimogi-do-reklami-bankiv-ta-kalkulyatori-na-vebsaytah--z-veresnya-zapratsuyut-novi-pravila-zahistu-prav-spojivachiv-fiansovih-poslug> (дата звернення: 12.06.2021 р.).
12. Коваленко В. В. Депозитна політика банків України: реалії та розвиток на майбутнє. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 834–837.

References:

1. Dziubliuk, O. V., Alekseienco, M. D. & Kornieiev, V. V. (2017). Theory and practice of money circulation and banking in the context of global financial instability: a monograph. Ternopil : TNEU. 298 [in Ukrainian].
2. Horun, M. V. (2015). Analysis of internal factors influencing the marketing of the formation of deposit resources of banks. *Efektivna ekonomika*, 2. Retrieved from : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3823> [in Ukrainian].
3. Esh, S.M., & Liakhovetska, V. M. (2016). Deposit policy of banks and tools for its implementation. Scientific Bulletin of the International Humanities University. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*, 133-138 [in Ukrainian].
4. Naumenkova, S. V., Mishchenko, V. I. & Mishchenko, S. V. (2017). Macroeconomic aspects of assessing the capital adequacy of banks in Ukraine. *Finansovo-kredytna diialnist : problemy teorii ta praktyky*, 2, 4-16 [in Ukrainian].
5. Official site of the National Bank of Ukraine. Retrieved from : <https://bank.gov.ua> [in Ukrainian].
6. Official website of the Ministry of Finance. Retrieved from : <https://minfin.com.ua> [in Ukrainian].
7. Bidiuk, O. O. (2017). Deposit policy of banks in the period of transformation of the banking system of Ukraine. *Ekonomichnyi visnyk*, 1, 29-37 [in Ukrainian].
8. On approval of the Regulations on the procedure for carrying out deposit operations by banks of Ukraine (Act № 516, September 4). Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03#Text> [in Ukrainian].
9. Bartosh, O. M. (2014). Deposit policy as a component of the management system of the bank. *Finansovyj prostir*, 4(16), 19–24 [in Ukrainian].
10. Boiko, D. I. & Terytsia, D. O. (2015). Research of the essence of the resource potential of the bank. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, 50, 319-322 [in Ukrainian].
11. Requirements for advertising of banks and calculators on websites - from September new rules of protection of the rights of consumers of financial services will work (2021). Official web-site. Retrieved from : <https://bank.gov.ua/ua/news/all/vimogi-do-reklami-bankiv-ta-kalkulyatori-na-vebsaytah--z-veresnya-zapratsuyut-novi-pravila-zahistu-prav-spojivachiv-fiansovih-poslug> [in Ukrainian].
12. Kovalenko, V. V. (2015). Deposit policy of Ukrainian banks : realities and development for the future. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 4, 834–837. Retrieved from : <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/177> [in Ukrainian].

